

ДЖЕРЕЛА

1. Женченко В. Зорова поезія / Віктор Женченко. – Париж–Львів–Цвікау : Flacius-Verlag, Fürth/ Bayern у співпраці з «Українським видавництвом» та з НВФ «Українські технології», 2000. – 35 с.
2. Іов І. Мене вам дав Господь (поезії) / Іван Іов. – Хмельницький : НВП «Евріка» ТОВ, 2001. – 44 с.
3. Іов І. Періодична система слів / Іван Іов. – Хмельницький : Доля, 1997. – 124 с.
4. Король М. Час достиглого каміння / Мирослав Король. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2003.
5. Луговик М. Танець дельфінів. Друга книга зорової поезії / Микола Луговик. – Львів : Каменяр, 2004. – 32 с.
6. Лучук І. Трохи білого світу. Поетичний калейдоскоп / Іван Лучук. – К. : Факт, 2005. – 166 с.
7. Мельник В. Вишуки / Віктор Мельник. – Хмельницький : Доля, 1992. – 31 с.
8. Назаренко Т. Визуальна поезія [Електронний ресурс] / Татьяна Назаренко. – Режим доступу : <http://www.chernovik.org/vizual>
9. Сорока М. Зорова поезія в сучасній українській літературі / Микола Сорока // Слово і час. – 1994. – № 4–5. – С. 71–76.
10. Ткаченко О. Слово і шрифт / Олена Ткаченко // Дивослово. – 1998. – № 10. – С. 54–55.
11. Франко І. Із секретів поетичної творчості / Іван Франко // Франко І. Зібрання творів у 50 т. – К. : Наук. думка, 1981. – Т. 31. – С. 45–120.

В статтє анализируются образцы визуальной поэзии украинских авторов конца XX – начала XXI в. Также выделены характерные черты визуалов и средства их создания. Прослеживаются взаимоотношения структурных элементов визуальной поэзии.

Ключевые слова: визуальная поэзия, шрифт, фигурный стих, стихотворение-лабиринт.

The article analyzes examples of visual poetry of Ukrainian authors of the late XX – early XXI century. It highlights features of visual and means of their creation. It investigates interrelation of the structural elements of visual poetry.

Key words: visual poetry, font, figured verse, verse-maze.

УДК 821.133.1–311.4.09«19»Ж.Ле Клезіо

Ірина Кушнір

РОМАН Ж.-М. Г. ЛЕ КЛЕЗИО «ПУСТЕЛЯ»: ПРОБЛЕМА САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПОШУКУ СВОЄЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Стаття присвячена дослідженню проблеми самореалізації та пошуку своєї ідентичності на прикладі застосування схеми «свій–чужий»; розуміння «свого» реалізується лише за умови віддалення і пізнання «чужого». Саме тому подорож у романах Ж.-М. Г. Ле Клезіо є одним із елементів самоідентифікації. Ідентифікація персонажа можлива тільки при усвідомленні свого місця у світі, віднайдення свого коріння, своєї батьківщини. Два пласти реальності роману слугують для пояснення проходження ініціації персонажа.

Ключові слова: ідентичність, самореалізація, свій–чужий, батьківщина.

Жан-Марі Гюстав Ле Клезіо став чотирнадцятим лауреатом Нобелівської премії з літератури. Його ім'я назвали 9 жовтня під час прес-конференції у Стокгольмі. Церемонія вручення цієї премії – золотої медалі, диплома Шведської Королівської академії та чека на 10 мільйонів шведських крон (1,42 мільйона доларів) – відбулася у Стокгольмі 10 грудня 2008 р. Шведська

академія відзначила його творчість за новизну, поетичні пошуки і чуттєвість, а також за пошук гуманності за межами сучасної цивілізації. Серед його попередників – Андре Жід, Жан-Поль Сартр, Франсуа Моріак, Анатоль Франс, Ромен Роллан, Анрі Бергсон. Проза Ж.-М. Г. Ле Клезіо містить те, що відрізняє його від старшого покоління літературних лауреатів: пошук нових способів

вираження, інтерес до проблем людства загалом та пошуки вирішення цих проблем на основі попереднього досвіду людства. Письменник називає себе ще не цілком визначеним руссоїстом.

У Франції Ж.-М. Г. Ле Клезіо вважали кандидатом на Нобелівську премію вже півтора десятка років. 1994 р. читачі французького літературного журналу *Lire* назвали Ж.-М. Г. Ле Клезіо найзначнішим письменником, що пише французькою. В інтерв'ю журналу *Le Magazine litteraire* ще 2001 р. він зазначив, що ця нагорода дасть йому можливість заявити про жахи війн та проблеми у країнах третього світу, де щосекунди гинуть діти.

Здійснюючи подорож Мексикою та Панамою, Ж.-М. Г. Ле Клезіо деякий час жив у місцевих племенах. Зокрема, з 1969 до 1973 рр. – у Панамі, вивчаючи їхні звичаї. Цей незвичайний досвід змінив його уявлення про світ і зробив сильний вплив на його творчість. З тих пір багато творів Ж.-М. Г. Ле Клезіо присвячено розповіді про життя «останніх вільних людей» на планеті.

Сьогодні Ж.-М. Г. Ле Клезіо вважається одним з найзначніших письменників Франції. Творчість Ж.-М. Г. Ле Клезіо викликає зацікавлення у молодих українських дослідників, про це пишуть дисертаційні дослідження (В.В. М'ястківська, Г.М. Каратеева, В.Б. Сафронова), також до неї звертається і відомий літературознавець В. Фесенко у своїх статтях. Чисельні дослідження проблематики романів Ж.-М. Г. Ле Клезіо у Франції, особливе пошукання спостерігається після отримання ним Нобелівської премії (Р.М. Альберес, Е. Буве, М. Салес, Ф. Вестерлунд, К.-Е. Конате та ін). Останній, зокрема, дослідив міф золотого віку та проблему дитинства у творчості Ж.-М. Г. Ле Клезіо [4].

Метою статті є поглиблений аналіз проблеми самореалізації та пошуку своєї ідентичності у романі «Пустеля» (премія Поля Морана 1980 р.), що становитиме новий аспект у дослідженні творчості французького письменника. Завданням є прослідкувати пошук ідентичності головного персонажа роману «Пустеля» (об'єкт дослідження) дівчини Лалли через ініціаційну подорож.

Ж.-М. Г. Ле Клезіо проклав свій власний шлях у літературі, починаючи з романів «Протокол» (1963) та «Потоп» (1966), де викриває тугу і страх життя у великому місті. Відкидання цивілізації сягає кульмінації у 70-х роках у романах «Terra Amata» (1967), «Книга втеч» (1969), «Війна» (1970), «Гіганти» (1973). Це також час есеїв-роздумів «Матеріальний екстаз» (1967), «Мібріаз» (1973), що стали підсумком індійських впливів на письменника. Новели збірки «Мондо та інші історії» (1978) свідчать про повернення до світлих спогадів дитинства і зображають доіндустріальне суспільство. Останні романи («Онїтша» (1991), «Золота рибка» (1997), «Африканець» (2004),

«Уранія» (2006), «Рітурнель голоду» (2008)) також про пошук героями іншого буття, звільнення від матеріального світу – користуються великим успіхом у читачів, здобули визнання критиків. Головна проблема, якої торкається автор, – втрата свого коріння, «*неосмислений рух молодої людини через час і простір у пошуках чогось чи когось, хто міг би слугувати точкою опори*» [2, 141].

Роман «Пустеля» (1980), написаний під впливом особистого досвіду Ж.-М. Г. Ле Клезіо, переносить нас у далекий світ, світ реальний і вигаданий водночас. Історія дівчини Лалли і голубих людей розвивається паралельно у реальному та історичному контексті. Монтажна форма композиції порушує часово-просторові зв'язки, зберігаючи причинно-наслідкові [1, 5]. Події підпорядковані їх логічній взаємозумовленості, зв'язаність між сюжетними лініями є асоціативною. Перехід від однієї сюжетної лінії до іншої відображений графічними відступами у тексті.

Ж.-М. Г. Ле Клезіо подає паралельно два романи, переплетені між собою. Перший розповідає історію голубих людей у Сагіет ель Амра. Він є не тільки історичним романом, але й історичною поемою, історичною епопеєю. Другий роман – історія Лалли, нащадка голубих людей, її дитинство і пошук своєї ідентичності.

Перший роман має історичну основу. Дія відбувається частково у Марокко, починаючи з 1910 р., коли там править султан Хасан І. Франція, користуючись великими боргами Марокко, починає його колонізацію згідно з актом в Альджезірі (квітень 1906 р.) про офіційну економічну залежність цієї країни. Проте племена західної Сахари, очолені шейхом Ма ель Аїніном, протистоять колонізації. Ось як бачить автор час окупації: «*C'est le vent de la mort qui souffle sur la terre déséchée, le vent mauvais qui vient des terres occupées par les étrangers, à Mogador, à Rabat, à Fez, à Tanger. Le vent tiède qui porte la rumeur de la mer, et au-delà même, le bourdonnement de grandes villes blanches où regnent les banquiers, les marchands*» [5, 24].

Предки Лалли – голубі люди, вояки пустелі, шукають втрачену свободу. Вони, з'явившись нізвідки, є одночасно реальними і міражем: «*Ils sont apparus, comme dans un rêve...*» [5, 25]. Їхня країна – пустеля, символ свободи, і автор розповідає про подорож-втечу від завойовників.

Історія Лалли та історія Нура, одного з племені голубих людей, показує соціальні причини несвободи. Франція – цивілізована «країна рабів». Нур – жертва перших кроків цієї «цивілізації», Лалла – сучасних. Нур перебуває серед вигнанців, яких знищує армія завойовників, Лалла живе в Марселі в мирний час в умовах жорстокості, насилля, байдужості, що стали звичними для цивілізації, яка трансформує людей у масу.

Другий роман про життя дівчини Лалли переносить нас у сьогодення. Її історія менш точно

датована, «неісторична», функціонує як віддзеркалення першої, розвиваючись за тією ж схемою мандрування. У містечку проходить формування особистості Лалли. Сюди привезли її маленьку та розгублену після смерті матері. Тітка Амма намагалася замінити дівчинці матір, навчаючи традицій, розповідаючи історію її народження. Коли заходила мова про пустелю, Амма пояснювала, що Лалла Хава походила з роду вождя голубого народу Аль-Азрака, який мав дар зцілювати людей, спілкуватися із вітром і тваринами. Вона народилася у пустелі та знаходиться під охороною свого предка. Втікаючи від небезпеки шлюбу з нелюбом, Лалла потрапляє у пекло великого міста. З розповідей Наман, її бабусі, дівчина уявляла казкове місто, символ щастя і свободи: *“des villes... où l'on rencontre des géans venus de tous les côtés de la terre”* [5, 44]. Лалла бачить шматочок землі з корабля, але виявляється, що це не той рай, про який вона мріяла: *“Maintenant, la terre est tout proche, elle flotte sur la mer verte, encombrée de saleté”* [5, 121]. Це – Марсель (як приклад, *bidonville* – поселення бідняків), місто-монстр, брудне, небезпечне, чуже: *“La grande ville mortrière”* [5, 121]. Там людина є дрібною мурашкою: *“Ville ! Ils reviendraient vers la vallée ouverte, au-dessus des champs, là où les maisons des hommes ressemblent aux maisons des termites”*, безликою і заляканою: *“Visage reamplacé par un masque de cire,... gants qui sortent de leurs habits vides”* [5, 124]. Місто зустріло її негостинно, люди, що там живуть, дбають тільки про себе: *“C'est un pays étrange, cette ville, avec tous ces gens, parce qu'ils ne font pas réellement attention à vous si vous ne vous montrez pas”* [5, 267]. Тут панує суєта і поспіх, людям ніколи цікавитися один одним: *«...і злі грубіяни з багряними обличчями, і дуже сумні люди, і дуже бідні, якись розгублені старі, і жінки, з цілим виводком діточок... Тут безліч таких, кого привела сюди бідність: негри, турки, іспанці, греки, і у всіх на обличчі тривога і втома...»* (пер. з рос. тут і далі наш. – І. К.) [1, 267].

Лалла працює в готелі, живучи у злигоднях. Раніше вдома вона не зовсім розуміла, що таке страх, *«... тому що там боятися можна було лише змії та скорпіонів, ну і ще злих духів...», але тут панує страх перед пусткою, голодом, безіменний страх, він ніби просочується із зловісних, смердючих підвалів, з їхніх напіввідкритих кватирок...»* [1, 278–279]. Лалла відчуває голод фізичний і духовний: *“C'est la solitude, peut-être, et la faim aussi, la faim de douceur, de lumière, de chansons, la faim de tout”* [5, 299]. У місті немає найголовнішого – сонця: *“On ne voit pas le ciel, comme s'il y avait une taie blanche qui recouvrait la terre. Comment pourraient-ils venir jusqu'ici, le Hartani, et lui, le guerrier bleu du desert, Es Ser, le Secret?”* [5, 311].

У тьмяних стінах квартири Лалла змінилася. Дівчина обрізала своє довге пишне волосся, і навіть шкіра її стала сірою і блідою. Вона відчуває,

що нічого не залишилося від Лалли з пустелі, її внутрішнє світло тьмяніє: *“..ils ne pourraient pas la reconnaître, au milieu de tant de visage, de tant de corps, ... c'est pour cela que Lalla ne les cherche plus, ne leur parle plus, comme s'ils avaient disparu pour toujours, comme s'ils étaient mort pour elle”* [5, 312]. Це її душа починає черствіти. Ставши фотомоделлю, досягнувши всього, про що мріє «дівчина з міста», вона розуміє, що це продовження її падіння. Тільки у снах вона переноситься на рідну землю: *“.. en tenant les yeux bien fermes, elle peut voir encore la nuit du desert”* [5, 316]. Тому великим щастям стає звістка про дитину, що знову поєднає її з домівкою: *“Bonheur d'avoir un enfant qui unit Lalla à la beauté du désert”* [5, 322].

Марсель разуче відрізняється від її батьківщини, від її маленького світу, у якому вона була щасливою: тут людям ніколи цікавитися один одним, у всіх на обличчі тривога і втома. На вулицях міста у натовпі дівчина залишається самотньою: *“Ce sont les marques de la solitude, de l'abandon, comme si les hommes avaient déjà fui cette ville, ce monde, qu'ils les avaient laissés en proie à la maladie, à la mort, à l'oublié”* [5, 145].

Лалла відчуває величезну ненависть до цього міста, і ця ненависть змушує її замислитися над тим, що, можливо, насправді ніде на світі немає любові, немає жалості, немає доброти, вона відчуває, *«як у неї проникає пустота, ніби вітер, що продуває вулицю і затягує у свою безодню...»* [1, 309]. Вона сподівається, що вітер зірве зрештою дахи з усіх цих мерзенних домів, виламає їхні двері та вікна, знесе прогнилі стіни, перетворить на грудю металу машини: *«Цього не оминуть: переповнилась чаша ненависті, переповнилась чаша страждань»* [1, 309].

У душі вона залишається нащадком голубого племені, чує поклик батьківщини, що стає дедалі слабшим на чужині. Лалла розуміє, що віднайде себе, повернувшись до своїх предків, свого коріння, своєї пустелі. Подорож-віддалення від батьківщини стає необхідним елементом на шляху до самоідентифікації персонажа.

Лалла не визнає владу грошей, адже знає, що ні за які гроші на землі не купити краси моря і неба. Одного дня їй набридло це існування, захотілося знову відчути себе вільною вдома, у пустелі. Вона залишила все, повернулася туди, де вперше побачила світ, де вперше стала на ноги, де вперше відчула гарячий поцілунок безжального сонця, і лише там Лалла Хава, дочка Хави, нащадок роду Голубого Чоловіка, людина своєї землі, знайшла спокій і щастя. Спілкування з предком є виявом передродової пам'яті, яка, на думку Ж.-М. Г. Ле Клезіо, є у кожної людини, чим й підтримує зв'язок поколінь.

На лоні природи, як і її мати, народжує Лалла своє дитя. Це ілюстрація циклічності життя: як її плем'я переходить на північ, щоб віднайти свободу

у пустелі, так і Лалла після подорожей повертається народити дитину на рідній землі, у тому ж місці, де вона сама з'явилася на світ. У романі спостерігаємо застосування схеми «свій–чужий», розуміння «свого» реалізується тільки за умови віддалення і пізнання «чужого». Головна героїня «Пустелі» не аналізує, а діє за покликом своєї душі, це вираження її внутрішньої потреби – жити на своїй землі. Автор показує розуміння приналежності до свого народу на інтуїтивному рівні, закладеному від народження. Самоідентифікація персонажа можлива тільки при усвідомленні свого місця у світі, віднайдення свого коріння, своєї батьківщини.

Ж.-М. Г. Ле Клезіо написав роман про протистояння світу чистоти і краси «цивілізованому» світові бруду, злигоднів. Автор вибудовує серію антиномій: позитивне–негативне, тиша–шум, пустеля–місто. Чистий погляд дівчини має глибину і смислову наповненість добром і людяністю, тоді як погляд маси залишається порожнім. Звідси неможливість реалізуватися в анонімному місті, де люди позбавлені індивідуальності, а віднайти себе можна тільки на рідній землі. Пережиті випробування виконують функцію очищення персонажа перед осягненням істини. Два пласти реальності роману слугують для пояснення проходження ініціації героїнею. Вони показують циклічність життя – повернення до витоків Лалли – нащадка голубого племені. Пустеля стає повноправним персонажем роману: все, що у ній народилося, до неї повинно повернутися. Вона об'єднує дві історії роману, є місцем зустрічі Лалли та її голубого предка. Вона стає місцем смерті, але і місцем чистоти, величі, героїзму та народження: *“un pays ou plus rien ne pouvait apparaitre ou mourir, comme s'il était déjà séparé des autres pays, au sommet de l'existence terrestre”* [5, 11]. Пустеля є тією батьківщиною, яку шукають герої, й наповнена символічним значенням: пустеля – це рідна земля, де кожен

віднаходить себе, вона є синонімом відродження, надії і краси, нагадуючи, що повернення додому ніколи не є запізнілим. У романі спостерігаємо традиційну схему ініціації: повернення до витоків після пізнання і змужніння героя. Пошук духовних цінностей Ж.-М. Г. Ле Клезіо втілений і в інших творах. Тому подорож у його романах є одним із елементів самоідентифікації.

Французька критика неодноразово називала романи Ж.-М. Г. Ле Клезіо ініціаційними [3, 141]. Автора цікавить символіка першоелементів, що відкривається людині у сновидіннях. Його хвилює проблема автентичного зв'язку людини з її минулим, предками, з космосом. Потрібно відчувати свою відповідальність тут і тепер, вловити енергію, яка йде від предків та акумулюється в простому факті постійного продовження людського життя. Попри перше враження, Ж.-М. Г. Ле Клезіо не проповідує втечі від цивілізації чи відмови від дорослого життя [3, 145], бо саме дитина зберігає ту чистоту, яку дорослі втрачають. Тому дуже часто персонажами творів Ж.-М. Г. Ле Клезіо є діти та підлітки (новели «Мондо та інші історії» тощо): *“L'enfant incarné en quelque sorte la description du monde mythique dans la ville, où règne la science et l'ordre”* [6]. Як зазначає В. Фесенко, у кінці ХХ ст. міф цивілізації як прогресу, технічного розвитку і благополуччя виявився оманюю. Зросли ознаки деградації людини та торжества бездушної механіки [3, 145]. Герої Ж.-М. Г. Ле Клезіо шукають інший спосіб існування і намагаються відмовитися від традиційного цивілізованого способу життя, щоб зберегти глибинний зв'язок зі світом природи, чистоти, краси. Проблематика пошуку самоідентифікації становитиме перспективу розвідок у менш досліджених новелах письменника, зокрема, вийшла друком стаття нашого авторства «Дитячі образи у добірці Г. Ле Клезіо “Мондо та інші історії”» // Зарубіжні письменники і Україна : зб. наук. праць. – Полтава, 2012.

ДЖЕРЕЛА

1. Леклезіо Ж.-М. Г. Пустыня / Ж.-М. Г. Леклезіо ; пер. с фр. Ю. Яхниной ; предисл. Л. Андреева. – М. : Родина, 1984. – 416 с.
2. Фесенко В. Кіт у чоботях, або Фрагментарні роздуми на теми французької літератури останнього десятиліття // Всесвіт. – 2003. – № 5–6. – С. 139–145.
3. Фесенко В. По той бік світу, або читаючи Ле Клезіо / Валентина Фесенко // Всесвіт. – 2001. – № 7–8. – С. 141–145.
4. Konate Ch. E. Dossier / Christophe-Edouard Konate // Le Clézio J.-M.G. Mondo et autres histoires – Editions Galimard, 1978, 2006. – P. 301–377.
5. Le Clézio J.M.G. Désert / Jean Marie Gustave Le Clézio. – Gallimard, 1980.
6. Westerlund F. Jean-Marie Gustave Le Clézio par Fredrik Westerlund [Електронний ресурс] / Fredrik Westerlund. – Режим доступу : <http://www.multi.fi/~fredw/>

Стаття посвячена изучению проблемы самореализации и поиска своей идентичности на примере применения схемы «свой–чужой»; понимание «своего» реализовано только при условии отдаления и познания «чужого». Именно поэтому путешествие в романах Ж.-Г. Ле Клезіо является

одним из элементов самоидентификации. Идентификация персонажа возможна только при осознании своего места в мире, обретении своих корней, своей родины. Два пласта реальности романа служат для объяснения процесса инициации персонажа.

Ключевые слова: идентичность, самореализация, «свой–чужой», родина.

The article is devoted to the problem of self-realization and search of own identity on the example of the scheme "own–stranger"; understanding of the "own" realizes only in condition of withdrawal and cognition of the "stranger". That is why travelling in the novels by Le Clézio is one of the elements of self-identification. The identification of a character may be possible with realizing of own place in the world, own background and own motherland. Two layers of reality in the novel serve as explication of the process of character identification.

Key words: identity, self-realization, "own–stranger", motherland.

УДК: 82–3:7.038.6 = 581

Наталія Лендъєл

НАРАТИВНА СПЕЦИФІКА КИТАЙСЬКОЇ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОЇ ПРОЗИ

У статті здійснено спробу визначити основні наративні моделі та специфіку сучасної китайської прози, а також проаналізувати поняття «наративізм» у китайській літературознавчій практиці.

Ключові слова: наративізм, постмодернізм, китайська проза, специфіка, наративна модель, літературознавство.

Починаючи з «культурної революції», а саме, з кінця 1970-х років, коли об'єднався західний постмодернізм з літературним процесом Китаю, інтерес літературознавців до постмодерністської прози Китаю залишається стабільним. Проте з точки зору наративної особливості яскрава постмодерністська проза все ще потребує детальнішого аналізу. У сучасних дослідженнях з китайістики простежується тенденція до розгляду проблем історії китайської прози: Фань Пейсун (范培松) «Історія сучасної китайської прози» («中国现代散文史»), «Історія критики китайської прози 20 ст.» («二十世纪中国散文批评史»); простору Лун Діюн (龙迪勇) «Форма простору: наративна структура сучасної художньої прози» («空间形式: 现代小说的叙事结构»); дослідження критики західної літератури Ма Хайлян (马海良) «Зарубіжна література» («外国文学»), «Англійська проза XIX–XX ст.» («19–20世纪英国小说»), Тан Вейшен (唐伟胜) «Дослідження зарубіжної літератури» («外国文学研究») тощо. Серед українських літературознавців слід відмітити ґрунтовні праці В. Урусова («Нові тенденції в китайській літературі на початку XXI століття»), О. Ларіної («Роман Мо Яня "Країна вина": авторська модель колажу в структурі художнього тексту»), Н. Ісаєвої («Жіночий дискурс традиційних образів в українській та китайській прозі постмодерного періоду»), Н. Кірносів («Християнська проблематика в китайській літературі кінця XX ст.») тощо, які порушують проблеми наративного дискурсу в постмодерністській прозі Китаю.

Термін «наратологія» запропонував Цветан Тодоров у 1969 р. у праці «Грамматика "Декамерону"», позначаючи ним «науку про розповідь». Китайські літературознавці порівняно недавно долучилися до наратологічних досліджень. Як відомо, представники китайських літературознавчих шкіл XX ст. працювали передусім у царинах «ломки деяких традиційних цінностей, що мають у своїй основі конфуціанський заклик "вірити й любити старовину"» [5]. Тому наративні моделі, розроблені в минулому столітті, стали структурним базисом нових концепцій сприяння якісним змінам XXI ст., ключовим фактором яких є концепція оновлення. Статистичні дослідження початку XXI ст. засвідчують те, що кількість наукових досліджень, в яких порушується питання наративного дискурсу, «написаних у 2001 р., у порівнянні з 2002 р. виросла на 50 %, а на початку 2002 р. кількість збільшилась на 100 % в порівнянні з аналогічним періодом в 2001 р.» [9]. Ці показники є свідченням ентузіазму китайських літературознавців щодо дослідження наративної специфіки китайської постмодерністської прози.

Модернізація китайських літературних досліджень, поглиблення процесу синхронізації з міжнародними академічними стандартами у поєднанні з традиційною літературною класикою закріпила тенденцію досліджень літератури Китаю. Літературознавці сьогодення під терміном «наратологія» розуміють «самодостатню галузь знання, скарбниця якої постійно поповнюється новими дослідженнями з літературознавства та інших